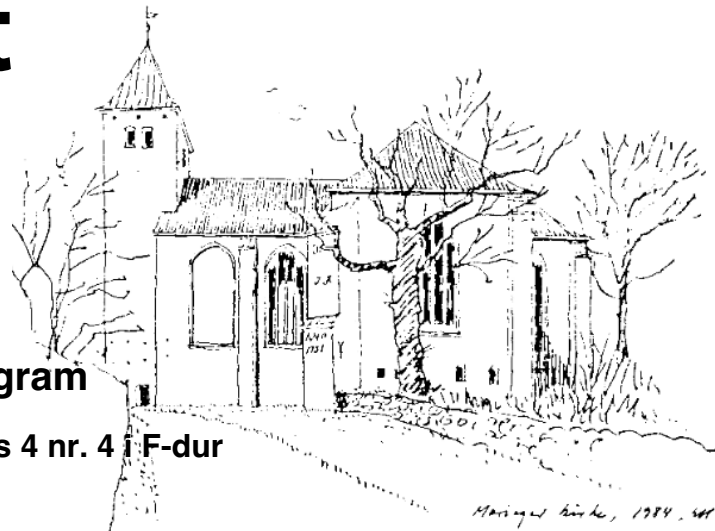

Barokkoncert

Fredag d. 8. marts 2024 kl. 19:30

(Entré 50 kr.)

Program

Georg Friedrich Händel: Orgelkoncert opus 4 nr. 4 i F-dur

- (1685-1759)
- 1) Allegro
 - 2) Andante
 - 3) Adagio
 - 4) Allegro

Johann Sebastian Bach: Vergnügte Ruh, beliebte Seelenlust; BWV 170

- (1685-1750)
- 1) Arie: Vergnügte Ruh, beliebte Seelenlust
 - 2) Recitativ: Die Welt, das Sündenhaus
 - 3) Arie: Wie jammern mir doch die verkehrten Herzen
 - 4) Recitativ: Wer sollte sich demnach wohl hier zu leben wünschen
 - 5) Arie: Mir ekelt mehr zu leben

Georg Friedrich Händel: Orgelkoncert opus 4 nr. 2 i B-dur

- 1) A tempo ordinario e staccato -
- 2) Allegro
- 3) Adagio e staccato
- 4) Allegro ma non presto

Orgelkoncert opus 4 nr. 5 i F-dur

- 1) Larghetto
- 2) Allegro
- 3) Alla siciliana
- 4) Presto

Medvirkende:

Bine Bryndorf, orgel
Steffen Jespersen, kontratenor
Emily Fowler og Maria Solgaard Holm, violin
Mikkel Schreiber, bratsch
Kjeld Steffensen, cello
Lars Baunkilde, violone
Morten Kiernan, obo.

Næste koncert i Mariager kirke er allerede næstfølgende week-end **lørdag d. 16. marts kl. 16:00**, hvor **Michala Petri** vil lade diverse blokfløjter trylle akkompagneret af Patricia van Duuren Svendsen.
Entré 100 kr. ved indgangen eller via billetlink på musik.mariagerkirke.dk.

Der er (hvis der ikke er udsolgt) mulighed for at **deltage i spisning** efter koncerten på Café Salt.
(Pris: 150/person + drikkevarer - der serveres en hovedret + en dessert og tilmelding er påkrævet,
da der er et begrænset antal pladser til rådighed)

Læs mere om den mulighed på musik.mariagerkirke.dk eller henvend dig til kirkens organist Mikael Ustrup.

Programnoter.

Ved denne koncert befinder vi os henholdsvis i London og Leipzig indenfor et spænd på kun 10 år. Tyskeren George Friederich Händel, der fandt megen inspiration i Italien, slog sig i 1712 ned i London og var på dette tidspunkt en anerkendt komponist - primært af operaer og oratorier - og selvom han havde det med at gå fallit, syntes det ikke at have betydet det store for hans popularitet og skabertrang.

Da hjemmefødningen Johann Sebastian Bach i 1723 bliver ansat som Thomaskantor i Leipzig, har han kun bevæget sig godt 150 km. fra sit fødested i Eisenach i Midtjylland.

De gode borgere, kirkegængere og øvrige godtfolk i Leipzig fattede næppe på det tidspunkt, at de med den nytiltrådte Thomaskantor havde fået en af verdens største komponister indenfor byskiltet - i hvert fald skønnede de ikke på ham, som eftertiden har gjort.

Händel var langt mere anerkendt i sin samtid, ikke mindst efter at han skrev Messias i 1742, som udødeliggjorde ham, hvorimod Bach skulle have kunstigt åndedræt i form af Mendelsohns "genopdagelse af Bach" midt i 1800-tallet, før han blev støvet af og vandt den verdensomspændende hæder, hans musik fortjener.

Messias er nu langt fra det første oratorium Händel skriver. Et oratorium er en slags opera bare uden kulisser og skuespil og ofte - men ikke altid - med et bibelsk tema.

I 1735 fremfører Händel hele tre af slagsen: Esther, Deborah and Athalia og orgelkoncerterne opus 4 er komponeret, så de kunne virke som "pausemusik" i disse oratorier, der blev fremført i det nye operahus/koncertsal i Covent Garden. Der er nu bestemt ikke megen pause til den, der skal spille orgelstemmen, som publikum sikkert vil erfare i løbet af koncerten. I samtiden var det Händel selv, der trakterede orglet, men han kan af gode grunde ikke være til stede i aften, så Bine Bryndorf er en fremragende (og levende) "stand in".

Når man siger: orgel - siger de fleste mennesker: kirke. Og når man går ind i en kirke, hænger der da ganske ofte et monstrøst stort instrument i kirkernes vestende. Det er slet ikke det, vi taler om, når vi taler om Händels orgelkoncerter.

Dels er de oprindeligt opført i verdsligt regi og ikke i kirker, og dels er de fremført på et lille flytbart instrument - muligvis ret ligesom det, som Mariager kirke har stående.

Orglerne er små og siger ikke så meget, og derfor må orkestret heller ikke være for stort. Der skal dog mindst være et par violiner, en viola og et par dybe strygere i form af cello og violone. Måske en obo og et cembalo, men heller ikke mere, så kan orglet ikke følge med.

Händel skriver i alt to samlinger af orgelkoncerter. Opus 4, hvorfra der ved denne koncert spilles tre af de seks koncerter, og senere omkring 1740 ligeledes seks koncerter; samlet og udgivet posthumt som opus 7.

Koncerterne er for det meste i fire satser, der er en skøn blanding af hurtige og langsomme satser.

Velklingende og lette at lytte til. Skam få den, der gik ud og fik et glas hvidvin i pausen for knapt 300 år siden. Her er hverken pause eller hvidvin - så bare lyt! Det er ikke sikkert du nogensinde får disse orgelkoncerter at høre igen.

Johann Mattheson skriver i 1739 sit meget vigtige samtidige værk "Den fuldkomne kapelmester":

"Man må sige, at specielt Händel overgås ikke af nogen, når det kommer til at spille orgel - lige med undtagelse af Bach i Leipzig".

Så meget for den samtidige skildring af de to store barokkomponister, der nok begge er født i 1685, men virkede på vidt forskellige steder og under vidt forskellige ansættelsesvilkår.

Bachs kantate "Vergnügte Ruh, beliebte Seelenlust" BWV 170 er komponeret til - og opført første gang - 6. søndag efter trinitatis d. 28. juli 1738 (den dag der 12 år senere skulle blive Bachs dødsdag, men det vidste han jo heldigvis ikke noget om på dette tidspunkt).

Kantaten er speciel i og med at orgelstemmen er så fremtrædende. Normalt spiller orglet/cembaloet alene akkorder under orkestret, men her har orglet en solistisk rolle.

Der er næppe nogen tvivl om, at Bach selv har spillet orgelstemmen - den kræver en ret stor grad af fingerfærdighed - og måske kunne Bach godt have sunget altstemmen (han kunne så meget), men der må have været en mere end god sanger ved Thomaskirken.

Når den maskuline Steffen Jespersen efter et lille orkesterforspil begynder at synge, synger han ikke i hverken bas- eller tenorlejet, men i den dybe damestemmes altleje. Han er nemlig kontratenor (en mand, der synger i damelejet, og det lyder ganske anderledes, end hvis en dame-alt havde sunget det samme).

Kantaten er i fem satser; kontratenoren medvirker selvfølgelig i alle fem satser, og orglet har en fremtrædende rolle i første, tredje og sidste sats.

Der er stadig hverken pause eller hvidvin så lyt! Det er ikke sikkert du nogensinde får hverken denne kantate eller en kontratenor at høre igen.